

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

Арістова Н. О.

Робоча програма дисципліни
**ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ
ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

для здобувачів вищої освіти

**Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 014 Середня освіта**

Київ– 2023

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

О.М. Топузов

від "05" жовтня 2023 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

М.В. Головко

від "05" жовтня 2023 р.

**ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність 014 *Середня освіта (за предметними спеціальностями)*

КИЇВ-2023

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 М.О. Загорulyко

УДК 37.016:378.016.4/.7/.8(0.034.2)

Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 21 с.

Автор:

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 10 від «05» жовтня 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	<u>014 «Середня освіта»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
		Семестр
		3-й
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	Лекції
		4 год.
		Практичні
		6 год.
		Самостійна робота
		20 год.
		Вид контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» є: сформувані в здобувачів системне уявлення про основи організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти в контексті компетентісно орієнтованої парадигми, методичні основи викладання та навчання в сучасних закладах освіти, організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в сучасних закладах освіти; практичні вміння і навички застосування найбільш ефективних традиційних та інноваційних методів викладання та навчання, а також планування, організації та аналізу різноманітних видів занять в сучасних закладах освіти.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність самостійно здобувати нові знання в галузі освіти, теорії та методики навчання.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність застосовувати кращі освітньо-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності.

ЗК 5. Здатність мотивувати учасників освітнього процесу до роботи в команді.

ЗК 7. Здатність використовувати інноваційні інформаційні технології та створювати нові електронні (цифрові) освітні ресурси з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.

фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати когнітивні та практичні уміння, навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для моделювання та організації освітнього процесу з навчальних дисциплін, предметів та інтегрованих курсів у закладах освіти.

ФК 3. Здатність застосовувати практико-орієнтовані методики навчання у професійно-педагогічній діяльності з предметної спеціальності.

ФК 4. Здатність здійснювати та організовувати проектну діяльність в конкретній предметній освітній галузі.

ФК 8. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище.

Результати навчання дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» можна вважати успішними за умови досягнення програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none"> – знання про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; – знання про сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації; – знання про методи та інструменти оброблення та аналізу інформації. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння працювати з джерелами різних типів; – уміння здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; – уміння застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації.
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> – знання про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики; – освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації; – знання про креативне мислення, інноваційну науково-дослідну діяльність в галузі освіти та методи її активізації. 	<ul style="list-style-type: none"> – уміння постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту; – уміння визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; – уміння застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень; – уміння приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності.
ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння виявляти кращі сучасні освітньо-педагогічні практики; - уміння адаптувати інноваційні освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; - уміння застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного

		закладу освіти.
ПРН 5	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сутність мотивації, мотивацію учіння, теорії мотивації; - знання про цілі навчання та способи їх досягнення; - знання про методи організації командної роботи. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати діагностування ієрархії мотивів суб'єктів навчання; - уміння визначати стратегічні та тактичні цілі навчання; - уміння визначати ефективні способи досягнення цілей навчання; - уміння організовувати учасників освітнього процесу задля досягнення спільної освітньої мети.
ПРН 7	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні інформаційні технології, типи та особливості створення засобів їх реалізації; - знання про психолого-педагогічні, ергономічні, санітарно-гігієнічні вимоги до електронних освітніх ресурсів та організації роботи з ними здобувачів освіти.; - знання про форми, методи, способи застосування в освітньому процесі та науковій діяльності інформаційних технологій, електронних засобів навчального призначення й цифрових електронних ресурсів. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати в науковому та освітньому процесі електронні засоби навчального призначення, цифрові освітні ресурси, віртуальні освітні середовища; - уміння створювати дидактичне комп'ютерне забезпечення освітнього процесу за предметними спеціальностями з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів освіти.
ПРН 10	<ul style="list-style-type: none"> - знання історико-педагогічних особливостей та тенденцій розвитку методики навчання відповідно до предметних спеціальностей; - знання принципів побудови та механізмів реалізації освітніх стандартів, освітніх та модельних навчальних програм; - знання вимог до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); - знання традиційних та інноваційних методик і технологій моделювання змісту навчання, створення й оцінювання якості сучасного підручника; - знання про застосування принципів диференціації та інтеграції в навчанні, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; - знання сучасних технологій та інструментів контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння визначати актуальні проблеми методичної науки та освітньої практики (відповідно до предметної освітньої галузі); - уміння моделювати зміст навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу та реалізовувати його в навчальній, модельній навчальній програмі та підручнику; - уміння визначати вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); - уміння здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
ПРН 12	<ul style="list-style-type: none"> - знання особливостей проектування та використання практико-орієнтованих методик навчання з 	<ul style="list-style-type: none"> - здатність добирати, розробляти та використовувати практико-орієнтовані методики з предметних

	предметних спеціальностей.	спеціальностей.
ПРН 13	<ul style="list-style-type: none"> - знання про основні етапи та особливості реалізації проєктної діяльності в конкретній предметній галузі; - знання про взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проєктної діяльності; - знання про освітній та розвивальний потенціал навчальних проєктів (за предметною спеціальністю); - знання про розподіл ролей учасників проєктної групи; - знання особливостей управління проєктною діяльністю. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати взаємодію в проєктній діяльності (для конкретної предметної освітньої галузі); - уміння організовувати взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проєктної діяльності; - здійснювати ефективне управління проєктною діяльністю.
ПРН 17	<ul style="list-style-type: none"> - знання ознак безпечного освітнього середовища; - знання особливостей формування та функціонування безпечного освітнього середовища з конкретних предметно освітніх галузей. 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння організовувати безпечне освітнє середовище; - уміння дотримуватися принципів безпечного освітнього середовища та правил підтримання фізичного й психологічного здоров'я здобувачів освіти під час розроблення та реалізації методичних систем з урахуванням особливостей предметно освітніх галузей.

В *результаті* вивчення дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» здобувач має:

знати:

- про різні типи джерел інформації та способи роботи з ними; сучасні технології пошуку, аналізу та інтерпретації професійно значущої інформації; методи та інструменти оброблення та аналізу інформації;

- про сучасні світові та вітчизняні освітньо-наукові тренди та освітні практики; освітньо-предметні знання (за предметними спеціальностями) відповідно до сучасного стану розвитку відповідної галузі та методики її реалізації;

- про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти;

- про сутність мотивації, мотивацію учіння, теорії мотивації; цілі навчання та способи їх досягнення; методи організації командної роботи;

- про сучасні інформаційні технології, типи та особливості створення засобів їх реалізації; психолого-педагогічні, ергономічні, санітарно-гігієнічні вимоги до електронних освітніх ресурсів та організації роботи з ними здобувачів освіти; форми, методи та способи застосування в освітньому процесі та науковій діяльності інформаційних технологій, електронних засобів навчального призначення та цифрових електронних ресурсів;

- історико-педагогічні особливості та тенденції розвитку методики навчання відповідно до предметних спеціальностей; принципи побудови та механізми реалізації освітніх стандартів, освітніх та модельних навчальних програм; ключові компетентності, що формуються у здобувачів освіти за результатами навчання; про наскрізні уміння (soft skills); вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); традиційні й інноваційні методики і технології моделювання змісту навчання, створення та оцінювання якості сучасного підручника; про застосування

принципів диференціації та інтеграції в навчанні, компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів; сучасні технології та інструмент контролю й оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; методологічні основи управлінської діяльності та освітнього менеджменту

- особливостей проєктування та використання практико-орієнтованих методик навчання із предметних спеціальностей;

- про проєктну діяльність в освітньому процесі, основні етапи та принципи її організації; проєктні вміння здобувачів освіти; компоненти освітнього середовища та вимоги щодо його наповнення; освітній та розвивальний потенціал освітньої галузі, навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу (за предметною спеціальністю); розподіл ролей учасників проєктної групи; особливості управління проєктною діяльністю;

- ознаки безпечного освітнього середовища; особливості формування та функціонування безпечного освітнього середовища з конкретних предметно освітніх галузей.

вміти:

- працювати з джерелами різних типів; здійснювати пошук, оброблення та аналіз професійно значущої інформації; застосовувати методи та інструменти для оброблення та аналізу професійно значущої інформації;

- постійно оновлювати знання в галузі освіти та наук про освіту; визначати актуальні проблеми освітньо-предметної галузі, методики навчання як педагогічної науки та пропонувати механізми їх вирішення; застосовувати методики генерування ідей та управлінських рішень; приймати ефективні рішення під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності;

- вміння виявляти кращі сучасні освітньо-педагогічні практики; адаптувати інноваційні освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного закладу;

- здійснювати діагностування ієрархії мотивів суб'єктів навчання; визначати стратегічні та тактичні цілі навчання; визначати ефективні способи досягнення цілей навчання; організовувати учасників освітнього процесу задля досягнення спільної освітньої мети;

- визначати актуальні проблеми методичної науки та освітньої практики (відповідно до предметної освітньої галузі); моделювати зміст навчальної дисципліни, предмета, інтегрованого курсу та реалізовувати його в навчальній, модельній навчальній програмі та підручнику; визначати вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до предметної освітньої галузі); створювати авторські методичні системи на основі використання набутих когнітивних та практичних умінь, навичок, майстерності та інноваційності; здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; розробляти та реалізовувати моделі управління освітнім процесом;

- здатність добирати, розробляти та використовувати практико-орієнтовані методики із предметних спеціальностей;

- здійснювати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі; організовувати проєктну діяльність здобувачів освіти та здійснювати ефективне управління нею; проєктувати освітнє середовище закладу освіти з урахуванням особистісних потреб здобувачів;

- організовувати безпечне освітнє середовище; дотримуватися принципів безпечного освітнього середовища та правил підтримання фізичного й психологічного здоров'я здобувачів під розроблення та реалізації методичних систем з 5 урахуванням.

Програма навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» складається з одного модулю. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		лекції	Практичні
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1			
Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти			
Тема 1. Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів	5	1	1,5
Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>професійні компетентності та навички вчителя (викладача) 21 століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття</i>	5	1	1,5
Разом за змістовим модулем 1	15	2	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2			
Мінімізація та компенсація освітніх втрат в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні			
Тема 3. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа)	5	1	1,5
Тема 4. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	5	1	1,5
Разом за змістовим модулем 2	15	2	3
Всього годин	30	4	6

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1	Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів	1
2	Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>професійні компетентності та навички вчителя (викладача) 21 століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття</i>	1
3	Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа)	1
4	Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1
Разом		4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 1. Організація освітнього процесу в сучасних закладах освіти на основі провідних положень голістичного і компетентнісного підходів.

Сутність і зміст поняття «голістичний підхід». Провідні положення голістичного підходу щодо організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти. Голістичний підхід та інновації в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти. Сутність і зміст понять «компетентність», «ключові компетентності для навчання протягом життя», «гнучкі навички», «наскрізні уміння». Компетентнісний підхід та інновації в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: професійні компетентності та навички вчителя (викладача) XXI століття; ключові компетентності для навчання протягом життя та навички учня (студента) 21 століття.

Професійні компетентності вчителя (викладача) 21 століття. Навички вчителя (викладача) 21 століття. Ключові компетентності для навчання протягом життя учня (студента) 21 століття. Навички учня (студента) 21 століття.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні

Тема 3. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа).

Зміст і сутність понять «мінімізація освітніх втрат», «компенсація освітніх втрат», «освітні втрати», «освітні розриви», «освітня бідність». Міжнародний досвід вимірювання освітніх втрат. Засоби та інструменти вимірювання освітніх втрат. Особливості організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа) в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Тема 4. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Особливості організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти		
1	Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти	1,5
2	Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: <i>формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття;</i>	1,5

	<i>інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні		
3	Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1,5
4	Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні	1,5
Разом		6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Голістичний і компетентнісний підходи в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Тема 1. Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.

Питання для обговорення:

1. Відмінності між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та голістичним підходом.
2. Переваги та обмеження щодо реалізації провідних положень голістичного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.
3. Голістичний підхід до формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.
4. Відмінності між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та компетентнісним підходом.
5. Переваги та обмеження щодо реалізації провідних положень компетентнісного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти.
6. Компетентнісний підхід як основа формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.

Тема 2. Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття; інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.

Питання для обговорення:

1. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах формальної освіти.
2. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах неформальної освіти.
3. Розвиток професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах інформальної освіти.
4. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя здобувачів загальної середньої освіти.
5. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування soft skills (гнучких навичок) здобувачів загальної середньої освіти.
6. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя здобувачів вищої освіти.
7. Застосування інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування soft skills (гнучких навичок) здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Тема 3. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Питання для обговорення:

1. Дидактичні форми організації освітнього процесу сучасного закладу загальної середньої освіти.
2. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного стану в Україні.
3. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в базовій середній школі в умовах воєнного стану в Україні.
4. Дидактичні особливості організації освітнього процесу в старшій профільній школі в умовах воєнного стану в Україні.
5. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у початковій школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
6. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у базовій середній школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
7. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат у старшій профільній школі в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
8. Засоби та інструменти діагностики освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти.

Тема 4. Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.

Питання для обговорення:

1. Дидактичні форми організації освітньої діяльності в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
2. Особливості мінімізації та компенсації освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.
3. Засоби та інструменти діагностики освітніх втрат здобувачів вищої освіти.
4. Індивідуалізація навчання як засіб діагностики та компенсації освітніх втрат здобувачів вищої освіти.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 4 теми (по 5 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання і презентації

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного практичного заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Реалізація провідних положень голістичного і компетентнісного підходів в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти:</i> 1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення відмінностей між	5

	<p>традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та голістичним підходом, перевагами та обмеженнями щодо реалізації провідних положень голістичного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти, ролі голістичного підходу до формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p> <p>2) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення відмінностей між традиційним підходом в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти та компетентнісним підходом, перевагами та обмеженнями щодо реалізації провідних положень компетентнісного підходу в організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти, обґрунтування компетентнісного підходу як основи формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	
2	<p>Формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання: формальна, неформальна та інформальна освіта у розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття; інноваційні технології, форми, методи і засоби формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання.</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення ролі формальної, неформальної та інформальної освіти щодо розвитку професійних компетентностей та навичок вчителя (викладача) XXI століття в умовах формальної освіти. Написати есе і підготувати презентацію.</p> <p>2) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення ефективних інноваційних технологій, форм, методів і засобів формування ключових компетентностей для навчання протягом життя та soft skills (гнучких навичок) суб'єктів навчання. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5
3	<p>Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення дидактичних особливостей організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (початкова школа, базова середня школа, старша профільна школа) в умовах воєнного стану в Україні, особливостей мінімізації та компенсації освітніх втрат у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні, засобів та інструментів діагностики освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти. Написати есе і підготувати презентацію.</p>	5
4	<p>Мінімізація та компенсація освітніх втрат в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в Україні.</p> <p>1) здійснити аналіз сучасної зарубіжної та української наукової педагогічної літератури з метою визначення дидактичних особливостей організації освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні, особливостей мінімізації та компенсації освітніх втрат у закладах вищої освіти в умовах воєнного стану та повоєнний період в</p>	5

	Україні, засобів та інструментів діагностики освітніх втрат здобувачів вищої освіти. Написати есе і підготувати презентацію.	
Усього		20

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- метод написання індивідуальних і групових есе;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи організації освітньої діяльності в умовах змішаної форми навчання (онлайн навчання): телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота студентів з використанням освітніх платформ (Zoom, Google Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєння здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових робіт, тестувань.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та умінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання аспірантами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу

аспірантів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового заліку.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 85 балів здобувач може отримати впродовж семестру, решта 15 балів припадає на підсумковий контроль (залік).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 35 балів (змістовий модуль 1) та до 30 балів (змістовий модуль 2);

- індивідуальна робота (за вибором – виконання персональних навчально-дослідних завдань, наприклад самостійне опрацювання наукової педагогічної літератури, підтвержене виконанням персональних завдань науково-дослідницького характеру, зокрема підготовка презентацій, виступів на науково-практичних конференціях, написання наукової статті або тез виступу, підготовка й участь у конкурсі наукових робіт) – до 10 балів (змістовий модуль).

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 50 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється в усній формі відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль Інституту педагогіки НАПН України».

Поточне оцінювання, тестування

Поточне оцінювання, тестування				Семестровий залік	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	15	100
25	20	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять з дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» – рукопис.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексеева, С. Арістова, Н., Малихін, О. & Попов, Р. Дидактичні форми організації освітнього процесу сучасного закладу освіти. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. Вип. 1 (1). С. 339–347.
2. Арістова Н. О. Дистанційне навчання в сучасних умовах: ставлення студентів в Україні та Латвії. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27-28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Тернопіль : Крок, 2021. С. 54–55. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726937/>
3. Арістова Н. О. Формування професійної суб'єктності майбутніх філологів: теорія і практика : монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 400 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 373 с.
5. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с.
6. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів : теоретико-методологічний аспект : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. 307 с.
7. Малихін О. В. Сучасний досвід організації дистанційного навчання у вищій школі: Україна-Латвія. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2021: інновації в освіті в контексті європеїзації та глобалізації*: матеріали V Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27-28 травня 2021 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Тернопіль : Крок, 2021. С. 63–64.
8. Малихін О. В., Арістова Н. О. Актуальні питання післядипломної освіти вчителів в умовах непрогнозованих впливів (пандемія COVID-19): трансформація людських цінностей. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Мітра», 2021. Т.1. С. 42–45.
9. Малихін О. В., Арістова Н. О. Застосування методу аналізу конкретної ситуації у формуванні суб'єктних якостей майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Пріоритетні напрямки вирішення актуальних проблем виховання і освіти : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (24-25 липня 2020 р., м. Харків). Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. С. 13–17. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722493/>
10. Малихін О. В., Арістова Н. О. Професійний розвиток учителів закладів загальної середньої освіти: віртуальні педагогічні спільноти // Eurasian scientific congress. Abstracts of the 8th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp. 211-214. URL: <https://sciconf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-eurasianscientific-congress-9-11-avgusta-2020-goda-barselona-ispaniya-arhiy>
11. Малихін О. В., Арістова Н. О. Професійна суб'єктність майбутніх філологів: зміст, сутність, структура. Суб'єктивація процесу фахової підготовки майбутнього філолога: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Ч. 1. Київ: НУБіП України, 2017. С. 6–132.

12. Малихін О. В., Арістова Н. О. Реалізація положень технологічного підходу в навчанні професійно орієнтованої англійської мови. *Научен вектор на Балканите*. 2019. № 1 (3). С. 43–45.
13. Малихін О. В., Арістова Н. О. Формування гендерної культури старшокласників: реалізація провідних ідей гендерного підходу. Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 97–100.
14. Малихін, О., Арістова, Н., Рогова, В. Мінімізація освітніх втрат учнів закладів загальної середньої освіти в умовах воєнного стану: змішане навчання. *Український Педагогічний журнал*. 2022. № (3). С. 68–76. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-68-76> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732123/>
15. Малихін О. В., Арістова Н. О., Шпарик О. М. Організація освітнього процесу в Україні та країнах ЄС в умовах непрогнозованих глобальних впливів: довідкове видання [Електронне видання]. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2021. 71 с.
16. Малихін О. В., Арістова Н. О., Шпарик О. М. Використання позитивного досвіду організації освітнього процесу в країнах ЄС в умовах непрогнозованих глобальних впливів у системі національної освіти України : методичні рекомендації [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 70 с. doi: <https://doi.org/10.32405/978-617-8124-25-0-2021-70>
17. Малихін О. В., Арістова Н. О., Ярмольчук Т. Г. Формування та розвиток цифрової компетентності викладачів в системі безперервної освіти як основа успішної професійної діяльності. Актуальні проблеми вищої професійної освіти (20 березня 2020 р., Київ) : збірник наукових праць / за загальною редакцією Л. В. Барановської. Київ : НАУ, 2020. С. 132–134. URL: <http://kpppo.nau.edu.ua/files/Konfer2020.pdf>
18. Організаційно-педагогічні засади функціонування опорних закладів освіти в умовах децентралізації : монографія / Калініна Л. М., Онаць О. М., Лісова Н. В., Малихін О. В., Арістова Н. О., Топузов М. О., Калініна Г. М., Малюга М. М. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 256 с.
19. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія / О. М. Топузов. – Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. – 160 с. doi: <https://doi.org/10.32405/978-966-603-2-2021-160>
20. Реалізація технологій профільного навчання в закладах загальної середньої освіти: методичний посібник / О. В. Малихін, Н. О. Арістова, Л. В. Шелестова, О. В. Барановська, В. І. Кизенко, О. П. Кравчук, С. Е. Трубачева, О. В. Черноус [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 197 с.
21. Сікорський П. Технологізація навчання і проблеми засвоєння знань. *Діалог культур : Україна у світовому контексті : Філософія освіти*. 2002. Вип. 8. 384 с.
22. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посіб. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
23. Сисоєва С. О. Педагогічні технології у неперервній педагогічній освіті. Київ : ВПОЛ, 2001. 503 с.
24. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість. Київ : Каравела, 1998. 150 с.
25. Топузов О. М. Проблемна ситуація в теорії проблемного навчання. *Шлях освіти*. 2007. № 1. С. 12–16.
26. Управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними системами: моделі та механізми : монографія / Л. Калініна, В. Мелешко, І. Осадчий, Л. Паращенко, М. Топузов ; за наук. ред. Л. Калініної. – Київ : Педагогічна думка, 2018. 224 с.
27. Aristova N. O. Interactive teaching methods implementation in the process of future philologists' professional agency forming on the basis of participatory-interactive approach following. Development and modernization of philological sciences: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph. Lublin: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2017. P. 2–17.

28. Aristova N. O., Malykhin O. V. Three European Countries Experience in Delivering Quality Education to Schoolchildren Amid Covid-19 Pandemic: A Comparative Study// Priority directions of science and technology development. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 556–560. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiyapriority-directions-of-science-and-technology-development-21-23-marta-2021-godakiev-ukraina-arhiv/>
29. Aristova N. O. Modern textbooks: the system of tasks to flip the high school classroom. Проблеми сучасного підручника: ключові компетентності та предметні навички: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (електронне наукове видання), 20-21 травня 2021 р. Київ: Педагогічна думка, 2021. С.10–12. URL: http://new.undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/psp-21_dopovidi.pdf
30. Kaupuzs A., Malykhin O., Aristova N., Kalvans E., Orska R. Educators’ feedback on website “overcoming stress and anxiety together: teachers – schoolchildren – parents”. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 2023. 1, P. 564–574. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7089>
31. Malykhin O. V. Contemporary textbook content upgrading to flip the high school classroom. Проблеми сучасного підручника: ключові компетентності та предметні навички: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет конференції (електронне наукове видання), 20-21 травня 2021 р. Київ: Педагогічна думка, 2021. С. 39–40.
32. Malykhin O. V., Aristova N. O. Soft skills development strategies for future teachers of Maths and Natural Sciences in the process of learning English for specific purposes // Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 20 травня 2021 р., м. Тернопіль. С. 28–31.
33. Malykhin O. V. & Aristova N. O. (2018). Investigation into participation activity rate of foreign languages teachers in specially focused network pedagogical communities. *The New Educational Review*. 53(3). 227–238. doi: [10.15804/tner.2018.53.3.19](https://doi.org/10.15804/tner.2018.53.3.19)
34. Malykhin O. V., Aristova N. O. (2019) Learning-style based activities in boosting undergraduate students’ translation skills: Agrarian sphere translators’ training. *The Journal of teaching English for Specific and Academic Purposes*. 7(1). 105–114. doi: [10.22190/JTESAP1901105M](https://doi.org/10.22190/JTESAP1901105M)
35. [Malykhin, O., Aristova, N., Bondarchuk, J. \(2022\). Providing Quality Education to School-Age Children in Times of War in Ukraine: A Netnographic Analysis. The New Educational Review, 69, 180-190. doi: https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.14](https://doi.org/10.15804/tner.2022.69.3.14)
36. Malykhin, O., Aristova, N. & Dybkona, L. (2019). [Developing Future English Teachers’ Overall Communicative Language Ability: Open Educational Resources Usage. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala](https://doi.org/10.18662/RREM/182). Volume 11, Issue 4 Suppl. 1, pages: 134–155. doi: [10.18662/RREM/182](https://doi.org/10.18662/RREM/182)
37. Malykhin, O., Aristova, N. O., Kalinina, L., & Opaliuk, T. (2021). Developing Soft Skills among Potential Employees: A Theoretical Review on Best International Practices. *Postmodern Openings*, 12(2), 210–232. doi: <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>
38. Malykhin O., Kaupuzs A., Aristova N., Orska R., & Kalvans E. (2023). Anxiety among school-age children in war-affected areas in ukraine and ways to reduce it: parents’ views. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 553–563. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7088>

Додаткова

1. Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) [Electronic resource]. Official Journal of the European Union. 13 p. URL : [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=LT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=LT)

2. Kremen, V. (2021). NAES of Ukraine report on the state of using the funds for research activities and the results received in 2020: Scientific report at the General Meeting of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. (April 9, 2021). Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, 3(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-1-1>
3. Kremen, V. H. (Ed.). (2017). National Report on the State and Prospects of Education Development in Ukraine. National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Kyiv: Pedahohichna dumka. <https://lib.iitta.gov.ua/706242/>
4. Lokshyna Olena, Topuzov Oleg. COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, Vol. 39 No. 1 (2021): COVID-19 special issue: Opportunity to rethink and restructure education in the world / COVID-19 and the impact on basic and special education. P. 207-230. DOI <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>
5. Malykhin, O., Aristova, N., & Aliexsieieva, S. (2022). Boosting Lifelong Learning for General Secondary Schoolteachers: Digital Competence Development Amid Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 819-827. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6859>
6. Malykhin, O., Aristova, N., & Kalinina, L. (2022). Schoolteachers-Parents Interactions Amid Distance and Blended Learning: Two-Year Experience of Overcoming Negative Influences of Covid-19. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 454-464. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6858>
7. Nazarenko T., Topuzov O., Chasnikova O., Dubrovina I. Role of geography teacher in forming the pupils' cartographic competence. *Prace i Studia Geograficzne*. – 2021, Vol. 66.2, P. 43–53 URL: <https://wgsr.uw.edu.pl/pisg/?p=1787> doi: 10.48128/pisg/2021-66.2-03
8. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006/962/EC) [Electronic resource]. URL : <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF>
9. Rybalko L., Topuzov O., Velychko L. Natural science education concept for sustainable development. *Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF)*. 2020. Vol. 166. DOI: [10.1051/e3sconf/202016610030](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610030) URL : [https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract\(Scopus\)](https://ui.adsabs.harvard.edu/abs/2020E3SWC.16610030R/abstract(Scopus))
10. Short E. The Concept of Competence: its use and Misuse in Education. *Journal of Teacher education*. 1985. Vol. 36. № 2
11. Topuzov O. M., Vishnikina L. P., Samoilenko V. M., Yaprynets T. S. Modernization of geographic education at high school: geof ormation training models. [Електронний ресурс]. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 5 (73). С. 174–184. URL: https://journal.iitta.gov.ua/public/journals/-1/pageHeaderLogoImage_uk_UA.png
12. Topuzov O. M., Shamne A. V., Malykhin O. V., Aristova N. O., Opaliuk T. L. Adaptation Peculiarities of the First-Year Students to University Life: Study on Stress Resistance. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*. 2020. Volume 12. Issue 2. P. 48–59. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/265> URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/2630/pdf>
13. Topuzov, O., Malykhin, O. Aristova, N. The Right Mix of Approaches in the English Language Teaching: Achieving Desired Learning Outcomes in the ESP Classroom. *Society. Integration. Education* : Proceedings the International Scientific Conference, May 22nd 2020. 2020. Vol. V. P. 512–526. URL : <http://journals.ru.lv/index.php/SIE/article/view/4818> doi: [10.17770/SIE2020VOL5.4818](https://doi.org/10.17770/SIE2020VOL5.4818)
14. Topuzov, O., Malykhin, O., & Aristova, N. (2022). General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the COvid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference, 1*, 549-559. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>

15. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N. & Shamne, A. (2020). Optimization of University Department Management: The Increase of Foreign Language Teachers' Self-Efficacy by Preventing Job Burnout. *The New Educational Review*. Vol. 59. P. 59–71. doi: [10.15804/TNER.2020.59.1.05](https://doi.org/10.15804/TNER.2020.59.1.05) URL: <https://tner.polsl.pl/e59/a5.pdf>
16. Topuzov, O., Malykhin, O., Aristova, N., Popov, R., & Zasyekina, T. (2022). Individualized Learning in the Context of Blended Mode of the Educational Process in Secondary School: Challenges and Expectations. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 560-571. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6874>
17. Topuzov, O., Malykhin, O., Usca, S., & Aristova, N. (2021). Ukrainian-Latvian Comparative Studies on University Education: Common European Values and Current Challenges. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 696-706. doi: <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6423> (in English)
18. Арістова Н. О. Традиційний та інноваційний підходи до класифікації принципів, методів та форм організації навчання студентів. *Соціалізація особистості*. Київ, 2007. Т. 29. С. 182–193.
19. Арістова Н. О. Креативні технології як педагогічна проблема формування мотивації навчання. *Соціалізація особистості*. Київ, 2006. Т. 27. С. 215–222.
20. Арістова Н. О. Формування мотивації вивчення іноземної мови у студентів вищих навчальних закладів : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2015. 240 с.
21. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В. Г. Кременя ; НАПН України. – Київ : Інформ. Системи, 2010. – 340 с. – Бібліогр.: с. 315–337. – Із змісту: підрозд. 2.2.3. Удосконалення навчально-методичного забезпечення дидактичного процесу в школі / Топузов О. М., Гудзик І. П., Ляшенко О. І. – С. 148–154.
22. Калініна Л.М. (2021). [Управління профорієнтаційною роботою з учнівською молоддю в навчальних закладах регіону](https://lib.iitta.gov.ua/727403/) . *Український педагогічний журнал*. Вип. 2., С. 146–151. <https://lib.iitta.gov.ua/727403/>
23. Калініна Л.М., Калініна Г.М. (2016). [Міжкультурна освіта в школі](https://lib.iitta.gov.ua/707207/) . *Директор школи*, 21-22(790). С. 10–22. <https://lib.iitta.gov.ua/707207/>
24. Калініна Л. М., Топузов О. М., Лапінський В.В. Факторна модель оцінювання ефективності управління закладом загальної середньої освіти та її практичне застосування. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т.80 № 6. С. 346–368. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v80i6.3912>; URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3912>
25. Калініна Л.М., Рябуха І.М. (2015). [Соціальна компетентність як феномен і об'єкт розвитку](https://lib.iitta.gov.ua/166124/). *Український педагогічний журнал*. Вип. 3. С. 48–65. <https://lib.iitta.gov.ua/166124/>
26. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузов (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
27. Про виконання програми спільної діяльності міністерства освіти і науки України та національної академії педагогічних наук України на 2017-2020 роки. Кремень, В.Г., Луговий В.І., Топузов О.М. та ін., Вісник НАПН України, 2020, 2(2). doi: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2020-2-2-2-3>
28. Топузов Олег. Компетентнісний підхід – стрижень наукових інновацій у навчанні. *Освіта України*. 2016. 15 серп. (№ 32). С. 10.
29. Топузов О. М. Компетентнісний підхід – основа інновацій у навчанні. *Справи сімейні*. 2016. № 8. С. 19.

30. Топузов О. М. Теоретико-методичні засади особистісно орієнтованого шкільного підручника. *Проблеми сучасного підручника*. 2010. Вип. 10. С. 8–15.
31. Топузов О. М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. *Рідна школа*. 2006. № 11. С. 6–8.
32. Топузов О. (2015). Компетентнісні засади сучасного підручникотворення. *Український педагогічний журнал*, (3), 36–47.
33. Топузов О. М. Профільне навчання: проблеми формування змісту курсів за вибором та організація навчальної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. *Проблеми сучасного підручника*. 2008. (8). С. 20–27.
34. Топузов, О. М. (2014). Дидактична прогностика в контексті теоретико методичного забезпечення створення сучасного підручника. *Проблеми сучасного підручника*. (14). 12–20.
35. Топузов О. М., Гриньова М. В., Барбінова А. В., Харченко О. В., & Кононець Н. В. Модель професійного розвитку вчителів природничих наук сільських шкіл в умовах дистанційного освітнього процесу. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2021. 85(5), С. 344–359. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v85i5.4601> URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/4601/1894>
36. Топузов О. М., Калініна Л. М. Моделі управлінської діяльності керівника школи / Л.М.Калініна // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. пр. – Київ : Логос, 2000. – С. 35–42.
37. Топузов О. М., Калініна Л. М. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. *Укр. пед. журн.* 2017. № 4. С. 34–44.
38. Топузов О.М., Малихін О.В., Ярмольчук Т.М. Модель стратегії формування готовності майбутніх фахівців з інформаційних технологій до професійної діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 77. №3. С. 205–222. URL : doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v77i3.3351>; <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3351> (Web of Science)

УДК 37.016:378.016.4/.7/.8(0.034.2)

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 10 від «05» жовтня 2023 р.).

Арістова Н. О. Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / Арістова Н. О. [Електронне видання]. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2023. – 21 с.

Рецензенти:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти галузі знань: 01 «Освіта/Педагогіка» для спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)». Мета навчальної дисципліни «Інноваційний контекст викладання та навчання в сучасних закладах освіти» полягає в формуванні в здобувачів системного уявлення про основи організації освітнього процесу в сучасних закладах освіти в контексті компетентісно орієнтованої парадигми, методичні основи викладання та навчання в сучасних закладах освіти, організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу в сучасних закладах освіти; практичні вміння і навички застосування найбільш ефективних традиційних та інноваційних методів викладання та навчання, а також планування, організації та аналізу різноманітних видів занять в сучасних закладах освіти.

The curriculum of the discipline “Innovative context of teaching and learning in modern educational institutions” is compiled in accordance with the educational and scientific program of the third level of higher education in the field of knowledge: 01 “Education/Pedagogy” for specialty 014 “General Secondary Education (by subject specialties)”. The purpose of the discipline “Innovative Context of Teaching and Learning in Modern Educational Institutions” is to form among PhD students a systematic understanding of the basics of organizing the educational process in modern educational institutions in the context of a competency-based paradigm, methodological foundations of teaching and learning in modern educational institutions, organizational and methodological support of the educational process in modern educational institutions; practical skills and abilities to apply the most effective traditional and innovative teaching and learning methods, as well as planning, organizing and analyzing various types of classes in modern educational institutions.